

Prof. Dr. P. Weikart: *Leitfaden der zahnärztlichen Werkstoffkunde*, 144 blz., 86 afb., uitgave C. Hanser Verlag, München 1950.

Hetgeen schrijver ons in deze „Leitfaden” te bieden heeft, is ondanks de slechts 135 blz. tekst en zijn uitermate gecompliceerde opzet, toch wel een nuttig boekje geworden. Het wijkt in enige kenmerken vrij aanzienlijk af van andere, dergelijke boeken; soms geeft het aanmerkelijk méér; op enkele punten is het echter, ondanks de bedoelde, beknopte opzet, toch wel eens onvoldoende en van te weinig diepgang. Met name zou ik als voorbeeld van dit laatste het hoofdstuk over amalgaam willen noemen; over koper-amalgaam wordt zelfs practisch niets gezegd.

Daarentegen worden ons een menigte bijzonderheden medegedeeld, die op zichzelf misschien wel interessant kunnen zijn, doch waaraan de tandheelkundige gebruiker weinig zal hebben en die dan ook in dit verband totaal overbodig zijn. Zo hadden bij de hoofdstukken over gips, rubber, kunstharsen en porselein gehele bladzijden gevoeglijk gemist kunnen worden.

Met het hoofdstuk over cementen wordt de behandeling van de leerstof echter gelukkig beter en zakelijker. Met korte hoofdstukken over vloeimiddelen, slijp- en polijstmiddelen en over boren en polijsten wordt de eerste helft van dit boekje afgesloten.

De behandeling der metaalkunde staat op een geheel andere hoogte; hier kan een woord van waardering zeker niet ontbreken. In beknopte vorm worden alle belangrijke facetten zeer helder belicht en dit alles nog door talrijke, voor de praktijk essentiële, raadgevingen, wenken en bijzonderheden verrijkt; desondanks voelt men soms de wens opkomen, dat de schrijver de leerstof wat minder beknopt, soms zelfs oppervlakkig, behandeld had. Het is anderzijds vooral door het leggen van een innig verband tussen de eigenschappen der diverse materialen, hun gebruik in de tandheelkunde en de daarvoor gegeven praktische aanwijzingen, dat de waarde van deze handleiding een grotere betekenis heeft verkregen, zowel voor de conservist, als voor de prothetist, die het meeste profijt uit de besproken materialen willen trekken.

Hoewel ook van buitenlandse fabrikaten melding gemaakt wordt, is dit boekje toch overwegend Duits georiënteerd, hetgeen mede sterk tot uiting komt in de uitgebreide literatuurlijst. Hierdoor liet slechts een zeer klein gedeelte, van wat er buiten de Duits sprekende landen het licht zag, zijn sporen in dit boekje na, zodat de vruchten van het omvangrijke Amerikaanse onderzoek hierin nog geen plaatsje vonden.

Een flink aantal tabellen en afbeeldingen draagt bij tot de illustratie van de tekst. Aan de uitvoering heeft de uitgever de uiterste zorg gegeven, hetgeen o.a. blijkt uit de typografie, het prachtige papier en de zeer goede cliché's. De eindindruk is die van een ongelijke kwaliteit: naast zeer goede gedeelten ook zwakere en onvolledige. Het staat m.i. vast, dat de bruikbaarheid aanzienlijk zou

winnen, indien de inhoud bij een eventuele, volgende druk een revisie zou ondergaan. Voorlopig gaat het gelijksoortige werk van Prof. K. Falck hier nog ver boven uit.

Ir. F. van Daalen

K. Soehring: *Pharmakologie für Zahnärzte* 1951.

Eindelijk eens een verhandeling over pharmacologie voor tandartsen, die niet de honderd maal platgetreden paden voor de honderd en eerste maal nog platter trapt. Er gaat een frisse geest door dit boek en dit is des te verheugender, omdat de grondslagen waarop des schrijvers meningen berusten, zo hecht zijn en het boek volkomen op de hoogte van de tijd is.

De schrijver heeft de moed in zijn voorbericht te erkennen, dat theorie en praktijk in de tandheelkundige geneesmiddelenleer niet altijd overeenstemmen en hij noemt als voorbeelden: het gebruik van ontsmettingsmiddelen, die nergens anders in de geneeskunde nog gebruikt durven te worden, en verder dat vele maatregelen voor nieuwere biologische inzichten niet meer onaangevochten blijven.

Het hoofdstuk over chemotherapeutica is volkomen verantwoord; voor zover mij bekend voor het eerst in een leerboek, dat na de oorlog verscheen. Maar ook de overige hoofdstukken doen in gehalte daarvoor niet onder.

Natuurlijk zijn er hier en daar onvolkomenheden of onjuistheden; ik noem er een paar als bewijs, dat ik het boek met grote aandacht las:

1°. sulfonen zijn niet alleen door proeven gerechtvaardigd (blz. 38); 2°. het antagonisme sulfonamide en novocaïne is theoretisch wellicht juist, in de praktijk blijkt er tot nu toe niets van (blz. 39); 3°. de juiste verhouding van cholinergisch en adrenergisch deel van het autonome zenuwgestel is niet goed weergegeven; 4°. de beschrijving der slaapcentra is onvolledig (blz. 134/135); 5°. de hart-onregelmatigheden bij cyclopropaan zijn door voldoende zuurstof te voorkomen (blz. 207).

Maar deze tekortkomingen wegen niet op tegen de voortreffelijke rest en het peil, waarop het hele boek is geschreven.

Daarnaast staan ook zeer juiste opmerkingen, b.v. het breken met de overgeleverde indeling van schors- en stamslaapmiddelen, vele opmerkingen over desinfectie (blz. 10), antibiotica (blz. 33), infectie-bestrijding in de mond (3e hoofdstuk) de gevoeligheid van patiënten (blz. 98).

Of ik wens heb voor een eventuele herdruk? Zeer zeker. Het is mij niet duidelijk, waarom de schrijver niet hoofdstukken heeft toegevoegd over vitaminen, hormonen, stoffen die anaemieën bestrijden e.d., die toch ook voor de tandarts van groot belang zijn. Een meer rekening houden met Franse en Angelsaksische meningen en praeparaten zou zeker de waarde van het boek verhogen, evenals het behandelen van intradentale toepassingen van sulfonamiden, penicilline, chloromycetine. Als de schrijver er toe kan besluiten met deze wens rekening te houden en deze zaken zouden op hetzelfde peil beschreven worden, dan zou ik het boek niet anders dan voortreffelijk kunnen noemen en het zou ook in ons land zeer bruikbaar zijn.

Maar ook zonder dat aarzel ik niet dit boek het meest oorspronkelijke en degelijke te noemen, dat ik na de oorlog over dit onderwerp onder ogen heb gehad.

Ik wens het in zeer vele handen, zowel van studenten als afgestudeerden.

Dr. K. van Dongen